

HALİT FAHRİ OZANSOY'UN VEZİN ÇİZGİSİ

Yrd. Doç. Dr. Abdullah ACEHAN

ÖZET

Halit Fahri Ozansoy'a göre; vezin şiirde aracın başka bir şey değildir. Şiirde en önemli şey renk, işik ve müzikidir. Buunla birlikte şiir yazmaya aruzla başlamıştır. Aruz ve hece ölçüsü arasında çekimsel davranıştır. Kafiyeler ve ölçüsüz aruzluda bırakamamıştır. Özellikle Cumhuriyetin ilanından sonra genellikle hece ölçüsünü tercih etmiş ve 354 şiir yazmıştır. Önceki dönemlerde aruzu tercih etmesinin arkandaki neden O'nun tamamen Fecr-i Ati ve Servet-i Fünun şiirlerin ekitisinde kalmasmadır.

GİRİŞ

Halit Fahri Ozansoy 1891-1971 yılları arasında yaşamış şairlerimizdendir. Şairliği yanında tiyatro yazarlığı, tenkitciliği tercümeleri olan bir sanatçımızdır. Fakat Halit Fahri denince ilk akla gelen hiç şüphesiz şairliğidir. O dönemde yaşayan her şair gibi şiir aruzla başlamış hece ve serbest vezinle devam etmiştir. Halit Fahri'ye göre vezin "...şirde vezadan başka bir şey değildir. Esas olan renk, zıya ve müzikidir." Az önce de belirttiğimiz gibi şire aruz ile başlamıştır. Fakat her konuda olduğu gibi vezin konusunda da tutarsız davranışmış, aruz ile hece arasında zaman zaman gidip gelmeleri olmuştur. Şairlik hayatı boyunca ne arzu ne de heceye bağlı kalmadığı gibi, arada serbest vezini de kullanmıştır. Özellikle Cumhuriyetin ilanından sonra en çok tercih ettiği vezin 354 şiirle hecedir.

Yrd. Doç. Dr., Dumlupınar Üniversitesi Türk Dil ve Edebiyat Bölümü.
Halit Fahri, Zavlı Sami,Şir Nömrəsi: 9,13 Mat 1335

İlk dönem şiirlerinde arzu tercih etme sebebi Fecr-i Ati ve Servet-i Fünun şiirlerinin etkisi altında şire başlamış olmalıdır.

Şiire 1912 yılında aruzla başlayan şair, 21 Haziran 1917'de Şairler Demeğinin de etkisiyle hece veznine geçer. Yine aynı yıl Gülhane Parkı'nda Ömer Seyfettin ile Orhan Seyfi arasında geçen bir konuşma onun hece veznini benimsesmesinde etkili olur.² Aynca Yusuf Ziya'nın bir makalesinde, Baykuş'tan, "Damla damla kan gönl-kerde bı̄kererek, bı̄yük bı̄r çağlayan halını aksar, artık aruzan bütün gözleğini bütün ruhunu emdi, içti ve kendisyle beraber ahp götürdü. Aruz vezni gençliğinin bütün rengini, şiirini maznının dudaklarında porsutmuş bı̄r ihtiyan kadın kadar yorgur ve hasta... Onun hayatı yegane vadettiği şey bir son nefestirki, bunun da Halit Fahr. Bey'in kalemiyle, ikisi ile bir çığının sayhaları toplanarak, mesum bir Baykuş fer-yadı halinde çıktıına konyaiz" sözleriyle bahsetmesi Halit Fahri'nin heceye geçmesinden etkili olur.³

Halit Fahri, Yeni Mecmua'da vezinle ilgili birbirinin devamı olan üç makale yazmış. İlk makalesinde aruz veznin kurşularını sayı ve bu veznin şiirleri fazla yorduğundan, yeknesaklıından, gramofon pliği gibi aynı şeyleri tekrar etmesinden şikayet ettedir.⁴ Aynı dergideki ikinci makalesinde hece vezninin yeknesak olmadığı ispatla çalışır ve ritim meselesi üzerinde durur:

"Bir gır ancak ritimli olmak şartıyla mevcuttur. Aksi takdirde bayağı bir e-serdir. Fakat şiirdeki ritim her şâre, hatta şârin muhtelif zamanlardaki tehassüslerini gösteren her şîrne göre değişmeli, dâma yeni, orjinal olması lazımdır. Halbuki aruz vezni bu hususta kısırdır, acıdır, zavallıdır. Aruzun ritimleri herşeyden evvel itihâl edilmiştir. Şâr oraya ruhundan hiçbâr beste koymaz; çünkü beste hazırlır, gâfîeyî bekliyor. Hece vezni edebî ritimleri kabul edebilir. Aruz, karşı en büyük fâlikheti de budur. Hece, her şârin ruhundan yeni, nâ-mahdûc nağmeler alabilen, aruz ise mahdûc nağmeleri dâr göğstinde sıkıştırır, haricien başka hiçbir ses kabul etmemek istemeyen; çünkü edemeyen bir zarifir... Bazı bu eski rübabın tellerini okşamayız. Bu bir zeşktir. Maznîn zeşkidir. Fakat o rübabın pash tellerinde parmaklarını çok dolamamak ve yeni hayatlığını bâkr hislerini, derin fikirlerini terenindim edebilecek yegane alete koymalı, onu islahâ çalısmalıyız. O aleť bugün dânkından dâha farklı nağmeler çıkarıyor" sözleriyle hece veznîne dönülmesi ve bu veznin mutlaka islah edilmesi gerektiğini söyler.⁵ Üçüncü ve son makalesinde ise hece vezninin güzelliğine dair örnekler verir.

Arzu bu derece eleştiren Halit Fahri, Şâir Nedim dergisini çıkarmaya başladığı 1919 senesinde tekrar aruz veznini dönmüş yapar. Bu dergide çıkan manzumelelerin büyük bir kısmı aruz vezniyle yazılmıştır. Şâir mecmuasının sahibi ve yakın arkadaşı Yusuf Ziya, Halit Fahri'nin bu vezin hususundaki gelişmelerinden dolayı "Çimdik" mahlasıyla bir şir kaleme alır:

² ÖZGÜL Metin Kayahan, Halit Fahri Ozansoy, Kükrür Bakanlığı Yayınları, s.15

³ (Baykuş manzûm piesi aruz vezniyle kaleme alınmıştır.) Yusuf Ziya, Hilâlin Gölgesinde, Tûri Yurdu, N:8, C.12, 9 Haziran 1333

⁴ Halit Fahri, Yine Vezin Meselesi, Yeni Mecmua, N:57, 15 Ağustos 1334

Halit Fahri, Yine Vezin Meselesi, Yeni Mecmua, N:58, 22 Ağustos 1334

⁵ Halit Fahri, Yine Vezin Meselesi, Yeni Mecmua, N:59, 29 Ağustos 1334

"Ne kadar kahpesin hey zamane hey
*Sayı değiştirmiş Halit Fahri Bey
 Paşa babestin çektir görküdül
 Yeni Mecmua 'nın bu gönülküdül
 Yine eski dinde olmuş bendersi
 Türkçe 'ye uygunmuş arzum seni
 Lazımdır muhalif bir edebiyat
 Olسا da kökne nağmeler bayat
 Şair ittihâbat 'ın gölgesi imis
 Nedim bir muhalifükçesi imis
 Şüphesiz teceddüldür turfedür giindi
 O eski dergâhan kimdi müridi
 Terkibî yazınız artık moda bu
 Siz tulü soyintiz eski guruba"*

Millî Mücadele yıllarında Ömer Seyfettin, Tercüman gazetesinde "Şîr Bas-
sa" adını taşıyan bir yazı neşreder.¹ Ömer Seyfettin, makalesinde hece veznini millî
eznimiz olarak kabul eder ve Halit Fahri'yi arusa geri dönmesinden dolayı da
Herkelî Arif Hikmet'in halefi gösterir, Ömer Seyfettin'in bu yazısına Halit Fahri,
"nag ndâh bir koç hikaye gâkarmak fırsatı varken yâyk değâl mi böyle sapa yol-
larda dolaygârsanız" söziyle cevap verir ve kendisini Hersekli Arif Hikmet'in
halefi göstermesine kızdığını belirtir.

Yusuf Ziya, onun bu iki vezin arasındaki gildip gelmelerine tepki göstermeye
devam eder; "Halit Fahri Bey gibi birkaç siyasetlerine kapılarken bir sene evvel Yeni
Mecmua müdürü Talat Bey'in hece veznine biat ettiğten sonra, aradan kısa bir
mâddet geçince tekrar zamanın takvîfâtına uyarak, Sabah gazetesi ser muharriri
Ali Kemal Bey'in aruz vezinine dönmekle hiç bir şey yapamamış, siz istediginiz gibi
aruzdan heceye heceden arusa dolap durañız. Yalnız pek azıtmayınız karşınızda
bir varız.

Hece veznin etkili olduğu bu dönemde Büyük Mecmua, "En Büyük Eseri
Kim Yazdı?" adını taşıyan bir anket düzenler.² Akşam gazetesi müsabakayı düzen-
leyenin Aşyan şirketi olduğunu yazar.³ Ankette "Fikret'in yegâfından beri şür-

Çındıklık, Mecmualara Dair, Şiir Mec, N:6, 11 Kânûn-ı Sânî 1335

¹ Bu bölüm aramalarımız rağmen Tercüman gazetesi yazınlarında bu makaleyi elde edemedik. Makale, İstanbul ve Ankara kütüphanelerinde olmadığı gibi T.B.M.M. arşivinde de yoktur. Türk Edebiyatında Hece Anuz Tartışmaları üzerine çalgan Yard. Doç. Dr. Hasan Koçlu da bu makaleyi aradığumuz fakat o da bizim gibi elde edememiştir: "...bu makale Tâta Toros'un şâhî arşivinde okup Millî Kütüphane'nin hazırladığı Ömer Seyfettin anıtı için fotokopisi alınmak üzere Ankarâ'ya gönderilmiş, fakat inde okunmamıştır. Millî Kütüphane anıtı tamam edilmemiş bulunduğundan, bu makale, oradan da elde edilmemiştir. Ankara'yı giindenmeden önce Marmara Üniversitesi Fen-Edebiyatı Fakültesi Arş. Gör. Mustafa Argunşah'ın makalelerin bir fotokopisini aldığı öğrenmememize rağmen, Mustafa Argunşah'a şâhî münscâatımızda, kendisinde böyle bir fotokopinin bulunmadığını belirtmişgit". (Hasan Koçlu, Türk Edebiyatında Hece Anuz Tartışmaları, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara-1993, s.370).

² Halit Fahri, Şiir Karışmayın, Şâir Nedim ,N:2, 23 Kânûn-ı Sânî 1335

³ Yusuf Ziya, Hafta Muhabbetesi, Anuzdan Heceye, Heceden Anza, Şiir,N:8,30 Kânûn-ı Sânî 1335

⁴ Büyük Mecmua En Büyük Eseri Kim Yazdı, Büyük Mecmua, N:1,18 Ağustos 1335

⁵ Edebiyat Alemi, Bir Anket Mümasebetiyle, Akşam, 27 Eylül 1335

vadisinde manzum eser neşreden şairlerimiz sunlardır" diyerek on bir şairin adı ve eserleri verilir. Halit Fahri'nin, Baykuş'u acem arzu ifadesiyle anket listesinde beşinci sıradadır. Halit Fahri, her zaman olduğu gibi aruz veznine sonuna kadar bağlı kalmamış ve Peyam-ı Sabah gazetesinde yayınladığı makalesiyle tekrar heceye ittihak etmiştir.

'Ellerindeki vezin -aruz, vezni- kalpten gelen samimi Türkçeyi, tamamıyla ifade edemedi. İşte o zaman, hece vezni bütün şaaşıyla kendini gösterdi. Vakia bu vezin henüz çok bakır çok iptidat idi. Fakat buna mukabil samimi Türkçeyi terennüm edecek yegâne vastia idi. Altı yüz senedir en bütük şairlerimiz yalnız Acem vezinlerini kullanır ve o vezinleri işlerken bari tarafta zavallı hece vezni saz şairleriyle tekke nişinleri elinde kalmasıdır. Böyle olmakla beraber yine halk onları dinlemiş onları alkışlamıştır... Tam ondört sene aruz ile ciller doldurduğum halde, bugün ben de hecenin istikbalinden eminim. Bu minnasebetle günün da söylemeliyim ki, aruze yine düşman olmadım. Fakat bundan sonrası için katıyyen taraftar değilim.. İddia ediyorum ki şimdiki hece şairlerindeki ahenk, dâne nisbetle yüzde yüz kazanmıştır. Türk, nihayet gitrede kendisini kendi zevkini bulabildi. Bundan sonra bizde de hakiki ve samimi bir edebiyat artık doğuyor demektir.'

Halit Fahri'nin bu yazısındaki "...hecenin istikbalinden eminim" sözüne ilk itiraz Mehmet Sadık'tan gelir. Mehmet Sadık "Eğer muharririn tam on üç sene aruz ile doldurduğu cilde biraz da ıslup ve manzum gırsı idi, hecenin istikbaline karşı bu kadar iżhâr-i emniyet etmezdi" cevabı verir.¹⁰ Mehmet Sadık, yazısının devamında Halit Fahri'nin önceden yayınladığı bazı makalelerinde aruzu övdüğünü, bu övgüden vazgeçmenin hocaya kızıp oruç yemeye benzediğini, edebî inkılap yapacak kişilere de bu durumun yakışmadığını söyler. Makalesindeki

*Tebdil-i meslek ettiremez ibtilâ bana
Gönlüm sebat arasının kahramanıdır*

beytiyle de kendisinin Halit Fahri gibi mütelevin bir kişi olmadığını belirtir. Aynca Halit Fahri'nin makalesindeki "Türk nihayet gitrede kendi sesini kendi zevkini bulabildi" sözüne de Türk edebiyatından ömeklerle şu cevabı verir: 'Acaba Türk'in kendi sesi, kendi zevki şimdije kadar nerede idi? Sonra bunları nereden bulabildi' Acaba Naci mektebine mensup yüzlerce gizdeğân-ı edeb bu Türk mefhumundan hariç değildir? Abdülhak Hamîd'de, Cenâh'da, Fikret'e, Ali Kemal'de, Süleyman Nazif'te, Mehmet Akif'te Türk duygusuyuk mu imiş? Yoksa muhâkemât-ı sâremizde gürültülü gibi Fahri Bey'in tahakkîmât-ı cahânesi mi Türk zevkini teşkil ediyor?'¹¹

Arada aruz ile şairler de kaleme almasına rağmen bir yıl sonra yayınladığı 'e Faruk Nafiz'e ithaf ettiği "Aruza Veda" şîri onun heceye devam ettiğini göstermes bakımından önemlidir;

¹⁰ Halit Fahri, Millî Zevk'e Doğru, Peyam-ı Sabah Edebi Nişâh, N:67-24,22 Kâmu-ı Suni 1336

¹¹ Mehmet Sadık, Bir Muhakeme-i Edebiyye, Peyam-ı Sabah, N:26, 15 Şubat 1336

a.f.m

ARUZA VEDA

*İk hasretiyle gençliğimin ilk elemeleri
Eypash tellerinde gelen, ağlayan aruz
Ey eski dost, yadd edelim eski demeleri
Mademki son sadıru dağıtmış, yorulmuşuz*

*Anlat alevli bir çölün üstünde ansızın
Billur sesinle hızkararak doğduğum günü
Bin bir diyarda bin bir İlâhi güzel kızın
Anlat nasıl terennümlün inlettii gönülümü*

*Neydin gönülde şimdî ne olduun zavallı sen
Hıçkır bentim de bari bu son gizli nâlemi
Timsalın aşumanda ziyakarla işlenen
Bir pembe gül müd, yoksa bir altın ptyâle mı*

*Akşam guruba karşı titten bir buhurdanın
Hızıyla sahib olma nihayet zewâline
Iran yoluya/a-zâhire tacın, nağme kervanın
Şahane geldiğin gibi şahane git yine*

*Biz şimdî başka bir yeri ahenge bağlıyız
Aşık sazıyla geldi orenler bu meclise
Yalnız bugün senin gibi ölgün sedahiyiz
Zira bu sâz da parçalanır gûlmek istese*

*İncitmeden rûbâbım insafsız ellerin
Zâlim temasyyla zamanın şitemleri
Ah ayrılrken inleyerek paslı tellerin
Ey eski dost, yadd edelim eski demeleri*

Fakat şair, bu vedaya bazı kaynaklarda da belirtildiği gibi sonuna kadar sadık kalmamış, zaman zaman eski dostuna döndüğü de olmuştur.¹⁷ Halit Fahri'nin aruzdan bu ayrıluş şiirin dördüncü kitasında belirtildiği gibi biraz zoraki olmuştur. Faruk Nafiz, Halit Fahri'nin kendisine ithaf ettiği bu şiirden sonraki şairliği için: "Güzde şârimizin millî vezînde gittiğçe tekamül ettiğini görüyoruz. Sônen Kandiller unvanlı son üç perdelik eseri bu iddiâmiza kâfi bir delildir. Halit Fahri, aruzda şâhsiyet aradı; fakat hecede buldu" cümlesini sarfeder.¹⁸

Cenap Şahabettin'in, Hikmet Feridun'un düzenlediği "Aruz Veznine Dönmek Zamanı Artık Gelmiştir" anketinde, hece vezni için parmak hesabı gibi sözler sırfetmesi, o günlerde hececi olan Halit Fahri'yi kızdırır.¹⁹ Bunun üzerine Halit Fahri, Varlık'ta düzenlenen başka bir anketteki "Niçin Hece Veznini Tercih Ediyorsunuz?" sorusuna "Çankılı, bu vezinde içimnin sesini buluyorum, Aruzun bestesi hazır

Halit Fahri, Aruza Veda, Yarın, N.4,3 Teprin-i Sâni 1337
Kenan Akyüz, Modern Türk Edebiyatının Ana Çizgileri. İnkılâp ve Aka Yayınları. İstanbul-1994, s. 174
Faruk Nafiz, Gülistânlar Harabeleri, İleri Gaz. 12 Ağustos 1338
Hikmet Feridun, Aruz Veznine Dönmek Zamanı Artık Gelmiştir[Anket], Akşam, 4 Eylül 1933

plaklarına gitte doldurmakta zaten bıçık usanmıştım... Sonra su da var, hece vezni ile öztürkçe yazılır; aruz ile Osmanlıca... Aradaki farkı izaha lüzum yok. Çölden kurtulana nıçın ormanların, suların gölgelliğini ve serinliğini seviyorsun, diye sorulur mu?" cevabını verir ve Cenap Şahabettin'e aruzun ahenk denilen kum kasırgasının kulaklarını hâlâ tıkayıp tıkamadığının sorulmasını ister.²⁰

Ona göre Türkçeye en uygun vezin hecedir ve bu vezin için parmak hesabı denilmesine çok kizmactır. Bu parmak hesabıyla ilgili olarak Mehmet Behçet Yazar'a şu açıklamayı yapar:

"Bütün mütekâmil milletlerin edebiyatında bu ölçüyü görüyoruz. Aruz vezni Araban ve Acemîn olsun. Bir kere o vezin Türkçe'nin bünyesine hiç uygun değildir. Bunu izaha bile lüzum yok. Çünkü, öztürkçe kelimelerde imde denen ve aruze esas teşkil eden kelimeler bulamayız - Bulsak bile bunlar doğ gibi pek mahdud bazı kelimelerdir. Bu vezin ki, Türkçe'nin eh samimi ifade vasıtalarından biri olan &itidârîfilleri akamaz; ağlıyorum, yürtütüver diyemezsiniz. O vezin artık nasıl olur da Türk'ün gibi ölçüsü olabilir. Sonra uzun ve kısa hecelerin muayyen yerlerde tekrarından väcut bulan aruz vezinin ahenginde itirat vardır, yeknesaklıhı vardır. Bir kelimedeki artistik bir vezin değildir. Bir gramofon plakı gibi döne döne hep aynı makamı çalar. Halbuki hece vezni bizzâtihi ahenk değildir, sâir derlî sesleri duyabileen insandır ve o boş kalıba nağmeler koyar. Öldülük gün de kendi onbir yahut on dört hecesini beraberinde götürür. Onun için bu vezne manasız gülâncı bir tarzda parmak hesabı vezni diyenler en büyük hatayı işleyenlerdir."

Orhan Seyfi Orhon, 1944 yılında kaleme aldığı bir makalesinde Halit Fahri'nin arusa tövbe ettiğini; fakat Faruk Nafiz'in bu vezinden tamamen vazgeçmediğini söyler.²¹ Gerçekten de Halit Fahri, Orhan Seyfi'nin de belirttiği gibi bu dönem şiirlerinde aruzu yok denenecek kadar az kullanmıştır. Halit Fahri, Mustafa Baydar'a verdiği bir anket cevabında hece ile aruz arasında şu farkların olduğunu söyler:

*"Aruzla en manasız sözleri müthiş bir müzik ile, üstad müsikisi ile dinlemek kabildir. Ama hecede öyle değil. Çünkü hece başka bir kalptir. İki vezin arasında fark da burada belli olur. Aruz, uzun ve kısa sözlerin muayyen yerlerde tekrarı ile ve pek az değişiklik göstererek sırtıp gider. Tipki bestesi hazır plak gibi, içine sözü ve gülfeyi siz koymakçasınız. Hecede ise besteyi siz yaratıcaksınız gülfeyi de. Neden Yunus asırlardır dayanyor? Çünkü onun iç sesleri yalnız kendisindendir. Böyle olduğu için 6+5'in dışında bir müzikidir, parmak hesabı değil. Demekki hece vezni basitlik değil, iç sesleri bulabilmek kudretidir."*²²

Hece veznini millî vezin olarak kabul ettiği gibi, estetik veznimiz olarak da görür. Halit Fahri'nin Paravan isimli şiir kitabını değerlendiren Mahmut Şevki de

²⁰ Halit Fahri, *Aruz Hece Meselesi*, Vardik, N:6, Tepzin-i Ewel 1933

Mehmet Behçet Yazar, *Edebiyatçılarımız ve Türk Edebiyatı*, Kanaat Kitabevi, İstanbul-1938, s. 161

²¹ Orhan Seyfi Orhon, *Edebiyat Bakşı Hece mi, Aruz mu?*, Çınaraltı, N:123, 29 Kâzân-ı Sâmi 1944

²² Mustafa Baydar, Halit Fahri Ozanşoy Anlatıyor, Vardik, N: 496, 15 Şubat 1959

'...gerek aruzu gerek heceyi millî benliğimize ayıdurur, ona tam bir şekil veren beg aksiyet sayabılırsak onlardan biri de hiç şüphesiz Halit Fahri'dür' diyerek onu hem aruz hem hecede başarılı bulduğunu söyler.²⁴

Halit Fahri, hece ve aruzun yanında serbest vezni de kullanmıştır. Fakat şair, serbest veznin yaygınlaşmaya başladığı ilk yıllarda bu veznin aleyhindedir. Bu vezin için 'neşri imkansız olan vezinsiz, kafivesiz, çocukça heves mahsulü yazıylardır' gibi sözler sarfeder.²⁵ Fakat zamanla bu çocukça bulduğu, vezni, kendisi de kullanmaya başlar. Serbest vezinde aşırılığa taraftar olmadığı için Orhan Veli'yi ve Orhan Veli muakkiplerini sevmemektedir: *Mesrada ne eskiyle ratsız bir şekilde tekrarlamak ne de yenilik yapacağım diye bâtan sanat maberlerini, sâtin ve heykellerini kurmak lazım. Bunun ikisinden ortası, sadece kendi orumur ilarar.*²⁶

Halit Fahri'nin vezindeki tutarsızlığı şairliğinin son yıllarına kadar devam etmiştir. Çünkü 1966 yılında aruz vezni ile yazılmış şiirlerine de rastladığımız gibi²⁷ aynı yıl, aynı dergide serbest vezin²⁸ ve hece ile kaleme alınmış şiirleri de mevcuttur.

Halit Fahri, şiir kitaplarında 294, dergi ve gazetelerde 313 tane olmak üzere oplam 607 şiir yazmıştır. Bu şiirlerinden 354 tanesi heçte, 148 tanesi anuzla, 105 tanesi de serbest vezinde kaleme almıştır.²⁹ Hece vezinde en çok 135 'inde 7+7yi ikinci olarak 129 şirle 6+5'i kullanmıştır. En az tercih ettiği kalıp ise 9'ludur.

Aruz vezinde ise en çok 24 şirle Fe i lâ tûn/Mâ fâ i lûn/Fei lûn, ikinci olarak 23 şirle Mef ülû/Fâ i lâ tû/Me fâ i lû/Fa i lûn kalibini kullanmıştır. En az kullandığı aruz kalibi ise Müf te i lûn/Müfte i lûn'dür.

KAYNAKÇA

- Büyük Mecmua En Büyük Eseri Kim Yazdı, Büyük Mecmua, 18 Ağustos 1335
 Çındık, Mecmualara Dair, No; 6 11 Kanun-i Sani 1335
 Edebiyat Alemi, Bir Anket Muhasebeciyle, Akşam 27 Eylül 1335
 Faruk Nafiz, Gülistan Harabeleri, İleri Gaz 12 Ağustos 1338
 Halit Fahri, Genç İstidatlar Karşında Umumi Birkaç Mülâhaza, Serveti Fünun 14 Nisan 1927
 Halit Fahri, Şiire Karışmayın, Şair Nedim, Kanun-i Sani 1335

* Mahmut Şevki, Paravan, Fikirler, N:50,15 Mart 1930

Halit Fahri, "Genç İstidatlar Karşında Umumi Bir Kaç Mülâhaza", Serveti-i Fürsun,N:1600,14 Nisan 1927

** OZANSOY Halit Fahri, Edebiyat ve Sanat Aleminde, Barış Dünyası,N:5,3 Mart 1944

* OZANSOY Halit Fahri, Sayfeler , Hisar, N:36-1 11, Aralık-1966

** OZANSOY Halit Fahri, "Kar Yağıyor". Hayat, N:30,Haziran-1966

^ OZANSOY Halit Fahri, Albert Saman Akşam, Hayat, N:27,Haziran-1966

Bu rakamlardan hareketle Halit Fahri'nin şiirlerinin % 58'ini heçte, %25'ini aruzla, %17'sini de serbest vezinde kaleme aldığı anlıyoruz.

- Halit Fahri, *Yine Vezin Meselesi*, Yeni Mecmua, 15 Ağustos 1334
Halit Fahri, *Yine Vezin Meselesi*, Yeni Mecmua, 22 Ağustos 1334
Halit Fahri, *Yine Vezin Meselesi*, Yeni Mecmua, 29 Ağustos 1334
Halit Fahri, *Zavalı Sanat*, Şair Nedim, 13 Mart 1335
Halit Fahri, *Anız Meselesi*, Teşrin-i Evvel 1335
Mahmut Şevki, *Paravan Fikirler*, 15 Mart 1930
Mustafa Bayilar, *Halit Fahri Ozansoy Anlatıyor*, 15 Mart 1959